

gospodarske, obertnijske in národske.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 21. maja 1856.

Drevesa namesti kozolcev.

V nekterih krajih se težko les dobí, da bi se kozolci ali ostervi naredili; zavolj tega ljudje le na polji svoje snopje sušijo, pa je večkrat deževno ali slabo vreme, da se žito v snopéh ali razstavih ne more dobro posušiti, in komaj snopi majhno ovenejo, jih že omlatijo, čeravno se zernje ali žito še ni prav osušilo. Ker se vse na polji suši, se večkrat snopi ali razstavki namakajo dežja, da žito ali zernje začne kaliti, kerma se vsa spridi, slama sperbne in sognije, in tako ljudje veliko manj hasni imajo.

Taki nadlogi bi se nekoliko v okom prišlo, kjer iz suhega lesa kozolcov narediti ali osterv postaviti ne morejo, ako bi se tako naredilo. V jeseni ali spomladi naj se vsadi po versti kakih 6, 8 ali 10 drevés zemlji pripravnih, postavljeno: berst ali brest, božji tern ali akacijevo drevce, breza (Birke), gaber, hrast ali dób, jagla ali trepetlika, javor, jesen, kostanj, meklen, les, skurš, smreka, jelka itd.

Če bi se te ali druge drevesa, ktere so zemlji pripravne in se dajo obsekavati, tako po versti vsadile, da bi eno drevó od drugega za poldrugi ali dva do 4 sežnje ali klaftre narazen stalo, ali da bi se vmes 1 ali 2 kola ali stebra postavila in na te drevesa ali stebre bi se tako prekle ali late s tertami ali s srobotom privezale, da bi vse kozolcu enako bilo, bi se lahko va-nj snopje, detelja, slama, ali kaj takega sušiti devalo. Ko bi verh zadnje prekle ali late se privezale kake deske ali slama, da bi dež skozi ne mogel, bi se lahko vse dobro posušilo. Vsak pa lahko sam razume, da se morajo ene leta take drevesa z rogovilami ali s kolmi od obéh strani podperati, da jih veter ali burja ne podere, dokler se dobro ne ukoreninijo in močnejše ne izrastejo. Na tako vižo zmiraj višji in močnejši kozolc prihaja, in ni drugega treba, kakor včasih veje obsekavati ali obžagati. V jeseni se prekle ali late proč vzamejo, in se pod streho spravijo, da pod milim nebom ne perhnijo ali da jih kdo ne pokrade. Takih drevés se laglej dobí po gojzidih ali logih, če so le tako debele kakor roka ali noga, se lahko tam skopljejo in na take kraje presadijo, dobro zalijó, pa s kolmi podprejo, da jih veter ne omaja ali ne podere, kakor pa takih stebrov, kteri so za kozolc že zadosti debeli. Vendar se mora po pameti ravnati, da se kmali prve leta drevesa preveč in previsoko ne oblagajo, da se ne zatarejo; pozneje, ko so že močnejše, se lahko zmiraj višje sklada ali vlaga. Če je suša, se mora prvo, drugo ali tretje leto takim drevesom zalivati, da se ne posušijo, in da se bolj naglo ukoreninijo, in varovati jih, da jih veter ne podere, ali živina ne omaja. Nar boljše je take drevesa v jeseni saditi, da se čez zimo zemlja vleže; ker zimska mokrota tudi dalje terpi, kakor če se spomladi sadijo, jim tudi ni treba tako pogostoma zalivati.

Naj le eni to poskusijo, kmali jih bodo drugi posnemali, kakor jih posnemajo že drugod. Živo drevó, ki služi kozolcu za steber, ne trohni kakor trohni in gnjijo tudi močni koli v zemlji. Z.

Iz občnega zbora c. k. kmetijske družbe

v Ljubljani 7. maja.

(Dalje.)

Tretji oddelk zbornih pomenkov je obsegal predloge družbinih podružnic in pa govor gosp. odbornika Antona Samasa o velikem dobičku, ki izvira iz razdeljenih in potem v polje, senožeti ali verte predelanih občinskih pašnikov (gmajn).

Ker so poduki, naj bi gospodarji razdelili malopridne pašnike in jih predelali v rodoviten svet, večidel le bob v steno in se nič kaj ne primejo ljudi, ni hotel gosp. Samasa s svojim za očitni razglas namenjenim govorom prazne slame mlatiti, da bi bil le priporočal razdelitev taci pašnikov, ampak je naravnost izgled pokazal iz naše bližnje okolice, kjer je večletna terma ovirala razdelitev močirnega pašnika, dokler je vendar pred 3 leti pamet premagala svojeglavnost nasprotnikov, da sedaj vsi skupaj hvalo pojó blagoslovu Božjemu na tistem mestu, kjer so poprej žabe regljale in krote opravljale nemarnost posestnikov. „Blizo zadnjih hiš Ternovega in tam, kjer se nekdanj silno obrekovano, sedaj pa že močno hvaljeno ljubljansko močvirje začenja — je rekel gosp. Samasa — se na levem bregu Malega grabna, od cegelnice noter do Ljubljance razpróšira blizo 60 oralov velik svet, do kterege je imelo 151 deležnikov iz Krakovega in Ternovega pravico, večidel močiren ali pa glinast, da so zemljo za cegelnice jemali in križem jame kopali, v kterih je mlaka zastajala in zrak kužila. Da tak močiren svet, na kterege si še človek stopiti ni upal, ni bil nikomur v prid, je lahko zapopasti; vendar večina posestnikov ni dovolila, da bi se bil razdelil in da bi bil potem vsak svoj kos obdeloval, čeravno si je rajni nepozabljivi mestni župan Hradecki na vso moč prizadeval; terdovratneži so takole modrovali: „če ni naše, naj se nam skaže; če pa je naše, čmu razdeliti kar hočemo skupaj imeti?“ In tako so zavirali razdeljenje. Ščasoma je pa drugač prišlo. Za cegelnice niso več zakupniki mestnih cegelnic na tem mestu dosti gline dobivali, pa jim tudi sicer ni všeč bila, — tudi so se gospodarjem oči odperle, da po bičji in ločji krava ne molze, — vidili so, da obdelano močirje na sto družih mestih donaša velik dobiček in da je 60 oralov blizo pri hišah, ki se bojo tolikanj lože obdelovati dali — vse to je premagalo nekdanjo termo, tako, da pred 3 leti so gospodarji sami prišli prosit, naj bi se jim razdelil nerodovitni svet. Gosp. Podkrajšek, magistratni oskerbnik, se je radovoljno lotil tega dela, je razpartil imenovano zemljiše, deležniki so srečkali (lozali) vsak za svoj kos; Peter je od Pavla potem kupil njegov del, če ga ta ni mislil obdelovati, ali ga je zamenil, če mu je na tem mestu bolj kazalo ga imeti kakor na drugem. Da ob kratkem povém: pridni Krakovčanje in Ternovčanje s svojimi ženami so sedaj predelali že večidel tega zanemarjenega sveta v rodovitne verte za zelenjavo, in v polje, da je veselje viditi. Prašajmo jih: kaj bojo zdaj rekli: ali je prav ali ne, da so storili to, kar bi bilo že vsaki hiši dosti sto goldinarjev doneslo, ako bi bili že njih stari očetje to storili? — Ko je gosp. Samasa sklenil svoj govor, so deželni gosp. poglavar željo izgovorili: naj bi se ta izgled razglasil po svetu — drugim v posnemo. — Omenili smo